

Qeqqata Kommunia
jova@qeqqata.gl

24. marts 2020

Tilioq – Handicaptalsmandsinstitutionen høringsvar til ”Handicappolitik 2020-2023”

Qeqqata Kommunia har anmodet Handicaptalsmandsinstitutionen (Tilioq) om at komme med eventuelle bemærkninger til ”Handicappolitik 2020-2023”. På baggrund af Qeqqata Kommunias udkast, har Handicaptalsmandsinstitutionen følgende bemærkninger:

Tilioq finder det positivt, at Qeqqata Kommunia har lavet en ambitiøs handicappolitik, der tydeligt bestræber sig på en helhedsorienteret tilgang med tydelige henvisninger til andre relevante lovgivninger under afsnittet **Lovgivning**.

Men Tilioq finder, at der er behov for yderligere konkretisering og målbarhed i politikken visioner og målsætninger. Overordnet foreslås det derfor, at det vedtages og skrives ind i politikken, at der laves en kommunal handleplan for, hvordan politikken konkret skal udmøntes i den gældende fireårige periode.

Kommentarer til formuleringer

Overordnede anbefales at formuleringen **personer med handicap** bruges frem for formuleringen **personer med handicaps**, da personer med handicaps referer til at én person har flere handicaps, og politikken er således ikke gældende for personer med kun ét handicap.

Desuden bruges ordene **funktionsbegrænsning**, **funktionsevne** og **funktionsniveau** inkonsekvent. Det foreslås her, at man holder sig til enten **funktionsevne** eller **funktionsniveau**, da disse formuleringer beskriver muligheder frem for begrænsninger, og dermed har en mere positiv ordlyd.

Kommentarer til indledningen

Tilioq bifalder de fire temaer, der er valgt i politikken, men finder det dog uigennemskueligt, hvorfor præcis disse fire temaer er valgt. Det foreslås derfor, at der i afsnittet **Indledning** kort redegøres for baggrunden af valget af de fire temaer i politikken.

I forhold til afsnittet **Indledning** bifalder Tilioq det konkrete mål om at udleve alle målsætninger i politikken inden for fire år. Vi finder dog afsnittet uklart i forhold til, hvilke dele af politikken der er politisk besluttede mål. Vi undrer os særligt over formuleringen:

Politikken bygger på den gældende nye lovgivning, men det er ikke formålet at præsentere en række beslutninger på området. Samtidig skriver I at Qeqqata Kommunia vil udleve målsætningerne indenfor 4 år. Vi er således i tvivl om målene er politisk besluttet og dermed bindende for Qeqqata Kommunia? Tilioq finder også at brugen af ordet **ønsker** i afsnit to modsiger beskrivelsen af, at politikken indeholder forpligtigende målsætninger.

Vi anbefaler, at det gøres sprogligt mere tydeligt hvilke dele af politikken, som er politisk besluttet og hvilke dele, som beskriver overordnede visioner.

I forhold til afsnittet **FN's Verdensmål** finder Tilioq det positivt, at politikken er baseret herpå. Afsnittet om verdensmålene bliver dog meget langt og tager derfor fokus fra selve politikken. Tilioq foreslår derfor, at det overvejes om det er bedst, hvis dette afsnit kommer til slut eller i et bilag for læsevenlighedens skyld.

Tilioq anbefaler, at der i afsnittet **Handicapråd** stilles krav om, at der er mindst en person der selv har et handicap, og at der er minimum en repræsentant i rådet som også er valgt ind i kommunalbestyrelsen. Det vil være med til at sikre et råd som både har en forankret tilknytning til kommunalbestyrelsen samt at rådet repræsenterer personer med handicap og ikke kun er repræsenteret af pårørende.

Kommentarer til politikkens målsætninger

I forhold til de forskellige **konkrete målsætninger** under hvert tema i politikken bifalder Tilioq de positive og helhedsorienteret målsætninger. Vi finder dog målsætningerne meget overordnede og foreslår derfor, at det overvejes at omformulere dem til mere målbare mål.

Desuden foreslås det, at der bruges aktive (f.eks. skabe, arbejde for) frem for passive verber (f.eks. have, være) i formuleringen af målsætningerne. Vil kommunen **have** eller **arbejde for** et mere åbent arbejdsmarked? Og vil kommunen **være** eller **skabe** en mere tilgængelig kommune?

Kommentarer til tema 1. Tilgængelighed

I forhold til **1. tilgængelighed** så finder Tilioq ikke temaet klart, vi foreslår derfor en række ændringer, der kan gøre det mere gennemskueligt. For det første foreslås underoverskrifter. Afsnittet kunne eksempelvis inddeles i **social tilgængelighed, fysisk tilgængelighed, demokratisk tilgængelighed**.

For det andet foreslås det, at afsnittene om digital tilgængelighed flyttes til tema **2. Oplysning**, således kan der fokuseres på fysisk tilgængelighed i tema 1 og tilgængelig information i tema 2.

For de tredje foreslås det at punkt tre på side 8 deles i to, da den første del handler om digital tilgængelighed, imens den anden del handler om adgang til demokratiske rettigheder.

Desuden foreslås det, at der indsættes et komma i første sætning i punkt tre på side 8, så ordlyden bliver følgende: *Det skal være muligt for personer med handicap at benytte it og it-baserede kommunikationsredskaber enten på egen **hånd, med hjælpemidler eller med støtte fra anden person.*** Dette sikre at også personer med et handicap, der ikke har behov for hjælpemidler, sikres retten til at benytte it og it-baserede kommunikationsredskaber.

I forhold til **Målsætningerne under 1. Tilgængelighed** nævnes der i punkt et fysisk og mentalt handicap. Ifølge FN's Handicapkonvention inddeles handicap i fire typer: fysisk, psykisk, sensorisk og intellektuelt.

I denne forbindelse kunne man overveje at holde sig til formuleringen *alle personer med et handicap* eller benytte FN's inddeling.

I målsætning nummer tre nævnes træning. Tilioq finder det ikke tydeligt, hvilken træning der her er tale om. Det foreslås derfor, at træning nævnes i teksten ovenover, hvor træning klart defineres. Er der tale om habiliterende og rehabiliterende træning, eller er der tale om vedligeholdende træning? Eller er der tale om generel træning f.eks. i hallen?

Kommentarer til tema 2. Oplysning

I forhold til **2. Oplysning** bifalder Tilioq, at politikken også har fokus på pårørende til personer med handicap. Hos Tilioq møder vi i vores arbejde ofte pårørende, der står for en stor del af arbejdet med at sikre den rigtige hjælp til personen med et handicap. Dette kan både have økonomiske, psykiske og fysiske konsekvenser for den pårørende såvel som personen med et handicap.

Det foreslås derfor, at det konkretiseres yderligere, hvilken form for viden og information pårørende har adgang til, og at pårørende generelt tænkes mere ind i politikken som en gruppe, der har behov for støtte.

Under punkt tre **samfundet** i tema to mener Tilioq, at formuleringen er misvisende. I en kommunalpolitik bør det være kommunen, der er den handlende enhed og hverken samfundet eller borgerne. Det foreslås derfor, at dette punkt omformuleres, så det fremgår, at det er kommunen, der skaber rammerne for at fremme forståelse og inklusion af personer med handicap, samt at kommunen aktivt arbejder imod diskrimination af personer med handicap.

Kommentarer til tema 3. Uddannelse og arbejde

I forhold til tema **3. Uddannelse og arbejde** oplever Tilioq, at der er stor mangel på viden i forhold til hjælpemidler, der kan lette personer med handicaps skolegang.

I denne forbindelse kunne man overveje, at indskrive et mål om at oprette en hjælpemiddelbank og sikre viden om hjælpemidler og kurser til lærer og pædagoger.

Kommentarer til tema 4. Det gode liv

I forhold til **4. Det gode liv** har Tilioq igennem borgerhenvendelser erfareret, at artikel 19. *Retten til et selvstændigt liv og til at være inkluderet i samfundet* fra handicapkonventionen er den artikel Grønland har sværest ved at leve op til. Artikel 19 er tæt knyttet til forståelsen af *det gode liv* og Tilioq foreslår derfor, at denne bliver skrevet ind i indledningen til kapitlet.

I sidste afsnit under **4. Det gode liv** mener Tilioq ikke, at kommunen har beføjelser til at lave politik på vegne af en anden myndighed. Det foreslås derfor, at første sætning omskrives til: *Kommunen skal samarbejde med sundhedsvæsenet om, at personer med handicap har trygge møder med sundhedsvæsenet.*

Inuit innarluutillit illersuisoqarfiat

Handicaptalsmandsinstitutionen

Vi foreslår yderligere at der i afsnittet indskrives, at kommunen skal sikre den rette vedligeholdende træning for personer med handicap.

Tilioq foreslår desuden, at det overordnet overvejes at skrive kulturelle rettigheder ind i politikken. Dette kan evt. være i forbindelse med fritidsaktiviteter eller adgang til grønlandsk mad. Den grønlandske befolkning er anderkendt som et oprindeligt folk med ret til at dyrke sin oprindelige kultur og levevis. Denne ret bør personer med handicap så vidt muligt også have.

Inussiarnersumik inuulluaqqusillunga/Med venlig hilsen/Kind regards

Drude Daverkosen

Pilersaarusionermik suleqataasoq/Projektmedarbejder

TILIOQ

Handicaptalsmandsinstitutionen

Telefo:n +299 34 50 92

Email: drude@tilioq.gl

